

Brainstorming

„Bouření mozků.“ *Kreativní metoda umožňující zjistit názory na nějakou „věc“ nebo najít co nejvíce variant řešení určitého problému*

Metodu jsme se naučili díky kurzům Začít spolu (1996) a Čtením a psaním ke kritickému myšlení (1999)

Postup:

1. účastníci jsou seznámeni se základními pravidly metody:
  - zákaz kritiky a jakéhokoliv (i bezděčného náznaku) hodnocení jednotlivých nápadů, a to jak ze strany účastníků, tak ze strany zapisovatele
  - uvolnění fantazie – neplatí žádné tabu, mezi nápady mohou být i ty „nešilenější“ (právě z nich může vyjít originální řešení)
  - vzájemná inspirace – nechejme pracovat asociace – co řekne jeden, může ovlivnit následující nápad druhého
2. zadání (téma) brainstormingu napíšeme zřetelně na tabuli (flipový papír)
3. účastníci říkají své nápady, zapisovatel je postupně bez komentáře a bez snahy strukturovat zapisuje (může případně zapisovat i „cik cak“, aby nebylo hodnoceno ani pořadím)
4. při útlumu může někdo (moderátor, zapisovatel) vědomě inspirovat ostatní nápadem jiné kategorie (případně i položit doplňující otázku)
5. brainstorming ve vhodnou chvíli ukončit (zpravidla po tužším rozjezdu přichází „bouře“ nápadů, potom se tempo a množství nápadů zmírňuje, avšak po chvíli nastává ještě jedna fáze s více – často velmi cennými – nápady, při druhém útlumu je dobré činnost ukončit)

Obměny:

Párový brainstorming

ve dvojicích zapisují vše, co vědí, nebo si myslí, že vědí o tématu (možno i otázky k tématu)...

Skupinový brainstorming s různými obměnami:

„Postupný brainstorming“

vhodné pro mladší účastníky – zajišťuje aktivní účast i méně průrazným

- moderátor (zapisovatel) zajišťuje, aby se ve skupině účastníci se svými nápady střídali podle pořadí
- když ten, kdo je na řadě, nemá zrovna nápad, je přeskočen – v dalším kole se ovšem může opět zapojit

„Kolotočový brainstorming“

skupiny mohou mít různé zadání

1. po určitém čase skupina přechází na další stanoviště
2. tam si čtou již napsané nápady (individuálně, nebo pro všechny ze skupiny nahlas)
3. zápis dalších nápadů skupiny
4. po určeném čase přechod na následující stanoviště
5. skupina končí u brainstormingu, u něhož začínala

Poznámka: časově je vhodné pobyt jednotlivých skupin u posledních (dvou) stanovišť částečně zkrátit – je pravděpodobné, že skupina již nebude mít tolik nápadů

„Brainstorming s putujícími flipy“

stejný jako předchozí, jen neputují skupiny, ale posílají se flipy

Výsledky párového brainstormingu a různých variant skupinového brainstormingu jsou pak prezentovány celé velké skupině

„Rolestorming“

Po standardním brainstormingu následuje místo vyhodnocení další fáze, v níž účastníci nemluví za sebe, ale za jinou osobu – reálnou, či smyšlenou: např. *“Moje babička by to řešila takto...“* nebo *„Ferda Mravenec by vám řekl...“*.

Výhoda – velká kreativnost = množství nápadů, účastníci se navíc zbavují případné obavy hodnocení od ostatních.

Možné aktivity následující (nejlépe s určitým časovým odstupem) po brainstormingu

- a) při práci ve dvojicích či malých skupinách posléze vzájemné prezentace ve větších skupinách (např. po dvojici čtveřice a poté čtení celé skupině)
- b) strukturovat výsledky brainstormingu – přeměnit je v myšlenkovou mapu
- c) nechat vyvěšeno a vracet se k němu (případně i doplňovat), hledat nosné myšlenky pro další činnosti ... (kombinovat, propojovat jednotlivé nápady)
- d) vyhodnotit nápady podle společně domluvených kritérií
- e) obodovat zajímavost (použitelnost ...) nápadů členy skupiny
- f) označit zajímavost (použitelnost ...) každým členem skupiny – každý dostane 3 (5) lepička, která přiřadí k nápadům, jež nejvíce oceňuje...

Možnosti využití

Evokace (motivace) učiva a úvod k tématu (*Co vše o něm víme? Co tě o tématu napadá? Jaké máš k tématu otázky ...*)

Zjišťování různých názorů na problém, hledání nových otázek, problémů, cílů učení

Hledání nových neotřelých řešení určitých problémů

Hledání nápadů v kreativních úkolech – název díla ...

Reflexe po probírání učiva, shrnutí učiva

Opakování minulého učiva

Dovednosti, jež jsou prostřednictvím brainstormingu procvičovány:

Žák (student, účastník):

- po stanovenou dobu se soustředí na téma
- drží se tématu
- nabízí bez zábran (otevřeně a beze strachu) své nápady, myšlenky, otázky
- rozvíjí nápady a myšlenky druhých, nechává se ovlivnit nápady druhých a navazuje na ně
- přijímá nápady druhých bez kritiky, respektuje je

Žák (student, účastník) při případné další práci s výsledky brainstormingu:

- vybírá nejdůležitější, klíčové (použitelné) myšlenky
- hledá kompromis při rozdílných názorech
- prezentuje názory celé skupiny
- shrnuje cizí názory a prezentace